

El Cinema a les Balears des de 1896

Cristòfol-Miquel Sbert

Magdalena Brotons

Record que quan era nina m'agradava anar a comprar a la farmàcia del meu barri. Mentre esperava el meu torn, escoltava els nocturs de Chopin, una sonata de Mozart, un vals d'Strauss... o les notes de *La Violetera*, acompanyades d'una veu trencada. El so, que semblava inundar la petita estança de la farmàcia, provenia de la casa del cos-

interpretava a totes hores. I és que un concert sense públic, no és el mateix. El que jo no sabia llavors era que Margalida estava avesada a tocar per a molta gent, gent que no anava a escoltar-la a ella, però que gaudien de la música que proporcionava un ritme vertiginós quan calia, melangia i tendresa quan era necessari, a les pel·lícules mudes que es projectaven als cines *Modern* i *Oriente*, on ella feia

feina. Margalida va morir ara fa un parell anys, i amb ella se'n va anar una part de la nostra història, reconstruïda tantes vegades a partir dels records dels qui varen viure, en primera persona, una època de vegades no tan llunyana. Llavors, per tal que aquest passat no desaparegui és imprescindible la tasca d'investigadors que, com Cristòfol-Miquel Sbert, es dediquen a recuperar una valuósíssima part del nostre passat, recordada per uns pocs afeccionats al tema. Això és, precisament, *El Cinema a les Balears des de 1896*, un extens i minuciós treball, que proposa un repàs per la història del cinema a les Illes, des de la primera projecció fins a l'actualitat. El llibre, estructurat en diversos apartats segons un ordre cronològic que segueix els esdeveniments històrico-polítics soferts a l'Estat espanyol, i en concret a les Balears, abarca un ampli ventall de temes, des de la primera projecció, la

creació de les sales de cine i la seva posterior desaparició i transformació, el paper dels empresaris, les pel·lícules filmades a l'illa, directors i actors illencs, etc., així com altres aspectes íntimament lligats a la història cinematogràfica com són la resposta del públic en les diferents èpoques, l'impacte que aquest espectacle produeix en la societat, i les dificultats que el

cinema ha hagut de sofrir en determinats moments. L'objectiu és molt ambiciós: recopilar en un llibre més de cent anys d'història no és tasca fàcil, i aquest propòsit el compleix Sbert amb la realització d'un complet i detallat treball, molt ben documentat en cada un dels aspectes que tracta. Les cites de tot tipus, des d'articles i crítiques de diaris i revistes de totes les èpoques, documents d'arxiu, etc., apareixen inserides al text, de manera que podem llegir de la mà dels crítics del moment la notícia de la inauguració d'una sala, l'acollida d'una pel·lícula, la censura soferta, etc. Al final, un apartat a mode d'apèndix inclou uns gràfics on s'analitzen aspectes tals com les primeres representacions cinematogràfiques (amb informació detallada que inclou la data de projecció, la població, el local, nom de l'empresari i el tipus de cine), una relació de cinemes a les Balears i inauguracions de sales, a diferents èpoques, així com estadístiques de nombres d'espectadors, evolució dels preus de les localitats, etc. Podem dir que aquest llibre suposa una excel·lent eina de treball per a tots els estudiosos del tema, però que, tal vegada resulti mancat d'un aspecte, la reflexió i interpretació dels fets per part de l'autor, sobretot en determinats capítols, la qual cosa dóna com a resultat un llibre de lectura fatigosa per al lector no especialitzat.

També hem d'assenyalar que els capítols inicials del llibre estan més ben documentats que la resta, ja que, a mida que es tracten les pel·lícules més properes en el temps, la referència que es fa a cada una d'elles és més be escassa. Naturalment això es pot explicar per l'eclosió de títols que paulatinament van apareixent, i el seu tractament acurat donaria com a resultat un llibre tal vegada massa extens. Finalment, voldria destacar la documentació fotogràfica que il·lustra el llibre, abundant per a cada capítol, on se'n mostren des de imatges dels pioners del cinema balear, programes de mà de diverses èpoques, els primers edificis, o diversos fotogrames de les pel·lícules filmades a les Illes, a manera d'una història contada en imatges... igual que al cine. ■

tat, on vivia Margalida Miró, pianista i acordeonista, aleshores professora de música. "Toca massa fort!" pensava el farmacèutic moltes vegades, però ella era feliç quan els clients de la farmàcia li deien que la sentien. A Margalida li agradava que la gent que passava pel carrer la saludàs i s'aturàs una estoneta al portal de casa seva, sempre obert, a escoltar la música que

creació de les sales de cine i la seva posterior desaparició i transformació, el paper dels empresaris, les pel·lícules filmades a l'illa, directors i actors illencs, etc., així com altres aspectes íntimament lligats a la història cinematogràfica com són la resposta del públic en les diferents èpoques, l'impacte que aquest espectacle produeix en la societat, i les dificultats que el

